

Pedagogisch-educatief werkplan peuteropvang

Maria Start

Algemene informatie over Maria Start

Peuteropvang Maria Start is gehuisvest in het multifunctionele gebouw “de Trommel”, in Erp. Medegebruikers van de Trommel zijn de Maria basisschool, kinderopvang Bambino. Maria Start heeft de beschikking over een gezellig en royaal lokaal daarnaast zit een aangrenzend lokaal met openslaande deuren die gedurende de ochtend gebruikt kan worden. Ook is er een speelzaal waar activiteiten plaatsvinden. Om de doorgaande lijn naar de basisschool te bevorderen wordt er regelmatig met zowel de kinderopvang als de kleutergroepen samengewerkt. Thema's, activiteiten en uitstapjes worden regelmatig met elkaar afgestemd.

Bij Maria Start willen we de overgang naar het onderwijs soepel laten verlopen en zorgen voor een goede overdracht van uw kind naar de basisschool, uiteraard in overleg met de ouders. Maria Start heeft een aangrenzende buitenruimte deze wordt nog verder ingericht met natuurlijke elementen.

Openingstijden

Maria start is 40 weken per jaar geopend, tijdens de schoolvakantie zijn wij niet geopend. Het vakantierooster wordt aan ouders in het Ouder Portaal bekend gemaakt. Studiedagen en andere schoolvrije dagen is de peuteropvang wel geopend. De dagdelen van Maria Start zijn vrij te kiezen. Het is mogelijk 1 dagdeel af te nemen, omdat we merken dat kinderen dan meer tijd nodig hebben om te wennen raden we aan minimaal twee dagdelen af te nemen. Onderstaande dagdelen zijn bij peuteropvang Maria Start beschikbaar;

Maandagochtend van 08.15 – 12.15 uur

Woensdagochtend van 08.15 – 12.15 uur

Dinsdagochtend van 08.15 – 12.15 uur

Vrijdagochtend van 08.15 – 12.15 uur

Omvang, leeftijdsopbouw en groepsgrootte

Peuteropvang Maria Start heeft 1 lokaal. Deze ruimte is met verschillende hoeken zo ingericht dat de ontwikkeling van de peuters gestimuleerd wordt. De peuteropvang deelt de ruimte met de buitenschoolse opvang die na schooltijd en tijdens de vakantie geopend is. Omdat de peuteropvang de ruimte deelt met de BSO die in de middag aanwezig is, wordt het thema elke ochtend klaargezet. De thematafel/verteltafel wordt elke dag opgeruimd, soms wordt er samengedaan met een thema, zoals Sinterklaas. Er zijn verschillende hoeken in de ruimte ingericht. De werkwijze en de dagindeling van de groepen zijn identiek, alhoewel er uiteraard verschillen kunnen zijn, omdat de samenstelling verschilt en de behoefte van de kinderen verschillen. Op elke groep zijn maximaal 16 kinderen aanwezig in de leeftijd tussen de 2.3 jaar en de 4 jaar. Er werken twee pedagogisch medewerkers per dagdeel. Peuters met een VE indicatie komen 4 dagdelen.

Dagindeling/ werkwijze

De kinderen worden bij binnenkomst verwelkomd door de pedagogisch medewerker. Na kort 'gespeeld' te hebben met de ouders, nemen de kinderen afscheid. Vervolgens worden de kinderen door de pedagogisch medewerker uitgenodigd om in de kring te gaan zitten en wordt het signaaliedje 'goedemorgen' samen gezongen. De namen van de kinderen worden genoemd en iedereen wenst elkaar om de beurt goedemorgen. Hiermee is ook de presentielijst gecontroleerd. Daarna wordt aan de hand van de dagritme kaarten verteld wat er die ochtend op het programma staat en hierbij is speciale aandacht voor het Piramide-project. Daarna gaan de kinderen meestal vrij spelen, naar de gymzaal voor bewegingsspel of wordt er in kleine groepjes een geplande activiteit uitgevoerd en wordt er opgeruimd. Vervolgens wordt er in het kringetje fruit gegeten en gedronken, vindt er een (buiten)activiteit plaats vaak gericht op de grove motoriek en wordt de ochtend weer afgesloten in het kringetje. Elke wisseling van activiteit wordt door een signaaliedje aangekondigd. Op het moment dat ouders de kinderen weer ophalen, krijgen zij uitleg van de beroepskracht wat er die dag aan bod is gekomen, hoe hun kind hieraan heeft meegedaan. Hierbij is sprake van een uitloop van 15 minuten. Ouders kunnen dan aansluiten bij de afsluitende activiteit, maar meestal wordt de uitloop gebruikt voor de overdracht.

Verdi Start kiest voor een vaste dagindeling omdat structuur en ritme belangrijk zijn voor peuters. Het geeft hen houvast, het is herkenbaar en ze ontwikkelen hierdoor min of meer een gevoel voor tijd. Het gebruik van signaal liedjes en dagritme kaarten biedt de voor peuters belangrijke voorspelbaarheid. Ook de wijze van communiceren (pedagogisch medewerker-kind, pedagogisch medewerker-ouder, pedagogisch medewerker-pedagogisch medewerker en kind-kind) draagt bij aan de emotionele veiligheid van peuters. Communicatie wordt afgestemd op het kind. We luisteren actief naar een ander, we leggen dingen uit, geven instructies en reageren positief wanneer een kind contact zoekt. Bij de dagindeling is er aandacht voor de diversiteit bij peuters.

Wennen

De eerste keren op een peuteropvang zijn altijd spannend. Zowel kinderen als ouders moeten wennen en vertrouwd raken aan een nieuwe situatie: de peuteropvang, de dagindeling, de pedagogisch medewerkers en de andere kinderen. Dit is de basis voor het kind om zich emotioneel veilig te gaan voelen en zijn nieuwe omgeving te ontdekken. Daarom wordt er voor dit wenproces rustig de tijd genomen.

Hoe de wenperiode eruit ziet is afhankelijk van de leeftijd en de aard van het kind. Ouders worden uitgenodigd voor een kennismaking op de groep. Dit gebeurt voor of na de groepstijd. Kinderen worden de eerste keer uitgenodigd voor een wenuurtje. De pedagogisch medewerkers van de groep zorgen ervoor dat er altijd extra tijd en aandacht is voor het nieuwe kind en de (nieuwe) ouders. Er wordt goed in de gaten gehouden hoe het kind zich voelt. Als het nodig is, wordt extra steun of troost geboden. Als de ouder een kind huilend “moet” achterlaten, bieden we altijd aan om na een (half)uurtje even te bellen of een foto te sturen om te vertellen hoe het gaat of kan de ouder ons bellen om te informeren. Daarnaast wordt er veel aandacht besteed aan de kennismaking met de andere kinderen.

Met de ouders wordt de afspraak gemaakt om de eerste keren op tijd aanwezig te zijn bij het ophalen, zodat het kind weet dat hij/zij altijd weer opgehaald wordt. We adviseren ouders ook om het afscheid kort te houden maar wel duidelijk te zijn. Als er sprake is van extreme problemen tijdens de wenperiode, maken we samen met de ouders een handelingsplan. Als een kind in aanmerking komt voor VVE is er eerst een wenperiode in één groep van minimaal 6 weken.

Na de 6 weken beginnen we met observeren via het leerlingvolgsysteem ‘Kijk!’. We observeren hierbij 11 ontwikkelingsgebieden (o.a. omgaan met zichzelf en anderen, spraak/taalontwikkeling, grove en fijne motoriek). Registraties vinden vervolgens plaats in mei en november. De ouders worden 1 keer per jaar uitgenodigd voor een gesprek over deze registratie. Ouders van ‘zorgenkinderen’ of VVE kinderen worden bij iedere registratie uitgenodigd voor een gesprek. Uiteraard kunnen de ouders altijd op een ander moment een gesprek aanvragen met een van de pedagogisch medewerkers.

Voeding

Alle kinderen nemen van thuis een stuk (gesneden) fruit mee. Het fruit wordt in stukjes gesneden, in een bakje, met naam, in de rugtas meegegeven. Wij adviseren ouders om druiven en tomaten in de lengte doorgesneden mee te geven. In de dagindeling zit het drinken en fruit moment als vast onderdeel. Voor het fruit eten en het drinken wordt met z'n allen een liedje gezongen. De kinderen drinken water na het fruit. Tijdens de fruitkring is er tijd om samen te praten over de dag of de bijzonderheden die de kinderen hebben meegemaakt. De peuteropvang wil gezonde voeding stimuleren om die reden drinken alle kinderen water en krijgen ze fruit. Wij verwachten dat kinderen thuis al hebben ontbeten.

Vertrouwen

De pedagogisch medewerkers van Verdi Start proberen, zoals beschreven in het pedagogisch-educatief beleidsplan, zoveel mogelijk rekening te houden met wat het kind kan, weet, voelt en wat haalbaar is binnen de gegeven situatie. Ieder kind ontwikkelt zich op zijn of haar eigen manier al naar gelang aanleg en temperament. Het is hierbij van belang dat de groep veiligheid en vertrouwen biedt aan elk kind. In de praktijk betekent dit dat de pedagogisch medewerkers tijdens het spelen de peuters ruimte geven. Ze laten de kinderen zelf spelen, samen ruzies oplossen, kiezen en ontdekken voor zover dit kan. De pedagogisch medewersters sluiten vaak bij de peuters aan tijdens hun spel om samen de wereld te ontdekken met spel en avontuur. De kinderen worden wel gestimuleerd om aan de verschillende activiteiten deel te nemen, maar als ze echt niet willen, hoeft dit niet!

Groepsregels en rituelen

In het omgaan met elkaar hebben de peuters afspraken en regels nodig om sociaal vaardig te worden. De pedagogisch medewerkers stimuleren de peuters tot samenspel en oplossen van kleine conflicten

door positieve communicatie. Hiervoor zijn er in de groep regels en afspraken nodig. Bij het opstellen van regels en afspraken gaat Verdi Start uit van de waarden en normen die een belangrijke rol spelen (vriendelijk taalgebruik, omgangsvormen, op hun beurt wachten en samen delen). Peuters worden via taal (benoemen) en voordoen geholpen in het naleven van de regels. Wij helpen kinderen bij het vinden van oplossingen bij problemen.

Activiteiten buiten de stamgroepruimte

De groepsruimte waar de kinderen verblijven wordt de stamgroepruimte genoemd. Op sommige momenten verlaten de kinderen de stamgroepruimte. Dit gebeurt bij het buitenspelen, in de gymzaal of bij een uitstapje. (Bijvoorbeeld herfstwandeling of thema verkeer) Ook bij het spelen in de hal verlaten de kinderen de stamgroepruimte. De pedagogisch medewerker van de groep begeleidt de kinderen op het moment dat alle kinderen de stamgroepruimte verlaten.

Kinderen verlaten de stamgroepruimte ook om met de kleuters samen te spelen of een thema uit te voeren. Dit is vanwege de leeftijd van de kinderen van korte duur. Zij kunnen samen met kinderen van de andere groep een activiteit doen, bijvoorbeeld de kring, een boek lezen, vrij spelen of in de bouwhoek. De pedagogisch medewerker zal de kinderen die buiten de stamgroepruimte verblijven begeleiden. Wij vinden het belangrijk dat de peuters, van 3.5 jaar en ouder, de overstap naar school als vanzelfsprekend ervaren en zijn daardoor bewust bezig met de aansluiting op de kleutergroep.

VE-Piramide in de praktijk.

VE staat voor Voorschoolse educatie. Het doel van VE is ontwikkelingsachterstanden te voorkomen, dan wel deze zo snel mogelijk aan te pakken. Alle VE-kinderen krijgen elke week 16 uur VE aangeboden. Dit betreft vier dagdelen per week, 4 uur per dag, tijdens de schoolweken (40). In totaal hebben VE-kinderen in 1.5 jaar tijd 960 uur gevolgd.

Wat is Piramide?

Piramide is opgebouwd rondom projecten. Die gaan over vertrouwde dingen, zoals mensen, lente en verkeer. Gedurende het schooljaar worden deze thema aangeboden. Een thema loopt 4 weken, waarbij de verschillende stadia aan bod komen. Volgens de piramide methode is er eerst een oriëntatiefase, daarna het demonstreren, het verbreden en verdiepen van het thema. Hierbij komen alle ontwikkelingsgebieden aan bod en is het mogelijk om aan te sluiten bij de ontwikkelingsfase van het individuele kind. Allerlei verschillende ontwikkelingsgebieden worden hierbij gestimuleerd, zoals taalontwikkeling, persoonlijkheidsontwikkeling en motorische en creatieve ontwikkeling. Peuteropvang de Ark Start, besteed aandacht aan samenwerking met de thema's en stemt een aantal thema's per jaar af met de kleutergroep. Hierdoor kunnen we samen met de kleuters ook aan een thema werken en kunnen we de kinderen die behoefte hebben aan extra uitdaging ook ondersteunen.

De wereld leren kennen door thema's

Piramide is opgebouwd rondom thema's die voor jonge kinderen herkenbaar en aansprekend zijn. Voorbeelden van thema's zijn Mensen, Verkeer, Feest, Ziek en gezond en seizoen thema's. Elk thema duurt vier weken en is op dezelfde manier opgebouwd. Er wordt eerst kennis gemaakt met thema, de themahoek op de groep wordt ingericht en de groep komt in de sfeer van het thema. Bij het thema Ziek en gezond wordt bijvoorbeeld een ziekenhuis ingericht op de groep en halen we de doktersspullen uit de kast. Naarmate het thema vordert, wordt er steeds meer verdieping aangeboden. Kinderen gaan hierdoor nadenken en meer ontdekken over het thema. Op deze manier leren ze de wereld om hen heen steeds beter kennen!

Verschillende ontwikkelingsgebieden

Het leuke van Piramide is dat gedurende elk thema veel verschillende ontwikkelingsgebieden gestimuleerd worden. Zo is er voor elke leeftijd en elke ontwikkelingsfase iets te leren! In elk thema worden allerlei activiteiten aangeboden die gericht zijn op de verschillende ontwikkelingsgebieden.

Denk aan een actieve buitenactiviteit voor de motoriek, een kringgesprek voor de mentale ontwikkeling en een fantasierijk rollenspel voor de creativiteit.

Sommige activiteiten worden met de hele groep uitgevoerd, sommige activiteiten in groepjes en soms zelfs één op één. Daarnaast worden de kinderen geprikkeld om meer over het thema te ontdekken in de speelhoeken op de groep. Zo wordt de huishoek bij het thema Kleding een kledingwinkel of komt

de zandtafel op de groep tijdens Zomer. Kijk maar eens rond op de groep welke themahoeken je kunt ontdekken!

Piramide in de praktijk

Dat klinkt allemaal leuk en interessant, maar hoe ziet dit er dan uit op de groepen? Elke week worden een aantal leuke activiteiten gedaan, vaak 's morgens na het fruitmoment of met de oudste peuters na de lunch. De medewerker plant dit zo in, dat zoveel mogelijk kinderen die week aan de activiteiten mee kunnen doen. Misschien denk je bij een "activiteit" al snel aan een knutselwerkje of tekening, dus aan een eindproduct. Maar bij Piramide is dit meestal niet het doel op zich. Tijdens de activiteiten worden de kinderen echt uitgedaagd om te spelen. Hierbij gaat het om plezier, ontspanning en onbevangingheid. Dit gebeurt bijvoorbeeld door voor te lezen, het zingen van een liedje, versjes op rijm of het spelen van een spelletje. De kinderen worden uitgedaagd om spelenderwijs te ontdekken en te leren. De pedagogisch medewerker geeft de kinderen de ruimte om zelf initiatieven te nemen en zelf keuzes te maken tijdens het spelen en onderzoeken.

Volgen en signaleren.

De dagelijkse observaties worden vastgelegd in het kind-volgsysteem KIJK. Hierdoor kunnen de pedagogisch medewerkers de ontwikkeling van de peuters goed volgen. Als een peuter doorstroomt naar basisschool de Ark en basisschool het Kompas worden de gegevens over de ontwikkeling gedeeld met de leerkracht, na toestemming van de ouders. Hierdoor wordt een doorgaande leerlijn met de basisschool gerealiseerd.

Buitenspelen

Met de peuters wordt, afhankelijk van het weer, elke dag buiten gespeeld. Wij vinden het gezond dat kinderen naar buiten gaan. Buiten is het mogelijk om te rennen, klimmen en fietsen. Dit kan op het kleine plein dat voor de peuters is ingericht. Het speelplein wordt gedeeld met groep 1-2 van basisschool de Ark en kinderopvang Humankind. De pedagogisch medewerkers van de Ark Start houden te allen tijde buiten toezicht.

Ouderbetrokkenheid

In en uitloop

Tijdens het kwartiertje uitloop wordt aan ouders de gelegenheid geboden om samen met de kinderen een activiteit te doen. Dit kunnen bijvoorbeeld klaargelegde spelletjes of (project-)materialen zijn. Voor het kind en de ouders is het fijn om op de hoogte te zijn waar de kinderen op dat moment mee bezig zijn en welke activiteiten er tijdens het thema worden aangeboden. De pedagogisch medewerker vertelt de ouders daarbij waaraan in de groep wordt gewerkt en ouders kunnen daarover vragen stellen. In dit kwartier is er ook de mogelijkheid om met de mentor te bespreken hoe het op de betreffende ochtend met hun kind is gegaan en om eventuele zorgen of vragen te delen.

Ouderparticipatie

In het kader van VVE vragen we zoals hierboven aangegeven ouders regelmatig om een deel van de ochtend mee te draaien. Zij kunnen op deze momenten hand- en spandiensten verrichten, zij worden op deze manier betrokken bij het reilen en zeilen op de peuteropvang en meestal vinden ouders het erg leuk om te zien hoe hun kind omgaat met leeftijdsgenootjes en deelneemt aan activiteiten. De pedagogisch medewerkers van Maria Start geven per thema een nieuwsbrief met woordkaarten mee aan de ouders, met daarin informatie over het thema, de activiteiten die we gaan doen en wat ouders thuis aan het project kunnen doen. Op deze manier houden we ouders betrokken bij het thema en hierdoor kunnen ouders het thema ook thuis met het kind bespreken. Van verjaardagen en afscheid nemen wordt een feest gemaakt waar ouders van harte welkom bij zijn.

Van verjaardagen en afscheid nemen wordt zoals gezegd een feest gemaakt waar ouders van harte welkom bij zijn. De ouders nemen geen traktatie meer mee. De pedagogisch medewerkers verzorgen

de traktatie, zodat deze voor alle kinderen gelijk is. Wij willen kinderen meegeven dat het feest centraal staat, de aandacht voor de jarige. Daarbij vormt het gezond beleid ook een rol.

Verkeersveiligheid

Verdi Start is van mening dat kinderen moeten leren om veilig aan het verkeer deel te nemen. Jaarlijks gebeuren er nog veel ongevallen in het verkeer waar kinderen bij zijn betrokken. Wij vinden het onze taak om jonge kinderen op een leuke en speelse wijze bewust te maken van verkeersveiligheid. Daarom hebben wij minimaal 1 keer per 2 jaar het thema verkeer op de planning staan volgens de richtlijnen van jong leren. We betrekken de ouders bij het project, omdat zij vaak samen met hun kinderen deelnemen aan het verkeer. Dit doen wij door leuke activiteiten te organiseren die in het teken staan van veilig deelnemen aan het verkeer. Zo praten we met de kinderen over het verkeer en brengen dit verder bij ze tot leven door samen spelletjes te doen, liedjes te zingen en samen knutselwerkjes te maken die in het teken staan van verkeer en veiligheid. Hierbij worden wij gesteund door de Gemeente. Peuteropvang Maria Start kan op meerdere manieren laten zien dat zij de verkeersveiligheid van kinderen bevordert en de betrokkenheid van de ouders daarbij vergroten. Maria Start heeft het verkeersveiligheidscertificaat Groen Licht! sinds mei 2023.

Tevens wordt er bij de intake met ouders gesproken over de parkeergelegenheden bij Maria Start.

Ruilen en extra dagdelen

Ruilen en extra dagdelen afnemen is bij de peuteropvang niet mogelijk.

Ondersteuning van beroepskrachten.

De medewerkers van Maria Start worden ondersteund in hun pedagogische handelen door het inzetten van een beleidsmedewerker/coach. Voor de locatie Maria Start wordt 50 uur ingezet voor pedagogische beleidsontwikkeling. Voor het coachen van de beroepskrachten wordt bij Maria Start 5 uur per jaar ingezet en daarnaast 70 uur voor VE coaching.